

Autoevaluace mateřské školy v oblasti zavádění inkluzivních principů

Oblasti hodnocení vycházejí z publikace *Index inkluze* (Ainscow, Booth 2007)¹ a její modifikace do českého prostředí v publikaci *Inkluzivní vzdělávání*² (Hájková, Strnadová 2010)

Název školy, adresa : Základní škola a mateřská škola Lobodice, příspěvková organizace
Zřizovatel: Obec Lobodice
Počet tříd: 1 (resp.2 – s dopoledním provozem)
Celkový počet dětí: 31
Počet pedagogů: 4
Počet nepedagogických pracovníků: 4
Ve škole působíte jako: ☒ Ředitel ☒ Pedagog ☐ Speciální pedagog ☐ Asistent pedagoga ☐ Jiný zaměstnanec MŠ (uvedte):
Charakterizujte prosím stručně, jaká je celková koncepce a zaměření MŠ: Heterogenní jednotřídní MŠ (dopoledne v době řízených činností funguje další oddělení pro děti mladší čtyř let) s všeobecným zaměřením, ale akcentací na environmentální a globální výchovu.
Jaký školní vzdělávací plán (ŠVP) MŠ používá? Uvedte prosím některé konkrétní body ze ŠVP, které podle vás akcentují jeho inkluzivní zaměření: Máme rádi přírodu a celý rok si s ní hrajeme – ŠVP naší MŠ pracuje s inkluzí průběžně . V oblasti Dítě a jeho tělo např. tématem – Každý jsme jiný a přece jsme stejní. Dítě a jeho psychika – Dítě a emoce, zdravé sebevědomí a empatie. Dítě a ten druhý – vztah k jiným, společné prožitky, vztahy, kooperace, podpora a pomoc. Dítě a společnost – vnímání problémů, respektování pravidel, respektování potřeb druhých. Dítě a svět – vnímání světa kolem, vnímání problémů, budování vztahu k přírodě a lidem.

Komentář [z1]: Pěkné osobnostní zaměření ŠVP.

OBLAST A – Budování inkluzivní kultury a podpora inkluzivních hodnot
<i>Ohodnoťte prosím, zda jsou podle vašeho pozorování daná tvrzení a principy v MŠ uplatňovány a doplňte svůj stručný komentář k aktuální situaci. Delší komentáře k jednotlivým tvrzením můžete připojit do poznámek na konci dokumentu.</i>
1. Škola je otevřená (každý se zde cítí vítán). Ano, školka je otevřená nejen rodičům, ale i sourozencům, spolupracuje se základní školou, jsou přijímány všechny děti bez rozdílu.
1.1 Děti si umí navzájem pomáhat. Ano, je to přidaná hodnota heterogenních tříd , navíc pomoc prostupuje i spojením se základní školou. Starší děti zcela automaticky pomáhají malým – do tří let, ale děti si pomáhají navzájem i při hře či řešení úkolů. Jsou zvyklé pracovat ve skupinách, které nejsou trvalé, nedělá jim potíže spolupracovat i za ztížených nebo změněných podmínek – mimo školku

Komentář [z2]: Oblast inkluzivní kultury školy je základním stavebním prvkem pro inkluzivní politiku i každodenní praxi. Míra otevřenosti, bezpečného, vstřícného a spolupracujícího prostředí je zásadní. Tato oblast také odkazuje na komunitní rozměr školky, směrem k rodičům a širší komunitě. Všichni aktéři – děti, pedagogové a další zaměstnanci, rodiče...jsou stejně důležití pro tvorbu a přenos inkluzivních hodnot.

Komentář [z3]: Heterogenní třídy v tomto duchu vnímám podobně jako vy, jsou v podstatě velmi inkluzivní již od samého základu.

¹ Spravná citace

² HÁJKOVÁ, Vanda a Iva STRNADOVÁ. *Inkluzivní vzdělávání: [teorie a praxe]*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010, 216 s. ISBN 978-802-4730-707.

apod.
1.2 Zaměstnanci školy spolu dobře spolupracují. Ano, v malotřídních školách to jinak nejde. Na všech akcích se domlouváme společně, vycházíme si vstříc při zastupování z rodinných důvodů či při DVPP. Do plánování začleňujeme i děti.
1.3 Pedagogové i ostatní zaměstnanci jednají s dětmi s úctou. Ano, nikdo nikoho neponižuje, nesnižuje důstojnost zesměšněním atd. Dítě je rovnocenným partnerem, nikomu z dospělých nedělá problém se omluvit, pokud udělá chybu.
1.4 Zaměstnanci a členové správního orgánu spolu dobře spolupracují. Ano.
1.5 Mezi zaměstnanci MŠ a rodiči panují partnerské vztahy a dobrá komunikace. Ano, rodiče se účastní i neoficiálních akcí, pomáhají s organizací akcí a výletů. 1.5. Do chodu MŠ se zapojují místní komunity. Ano – škola je nositelem kulturního života obce, spolupracuje i s jednotlivými organizacemi.
2. Myšlenku inkluze společně sdílí všichni zaměstnanci MŠ, její vedení i rodiče. Někteří rodiče tyto myšlenky nesdílí, protože v malé vesnici občas panují velmi vyhraněné osobní vztahy mezi rodinami, nicméně děti s inkluzí problém nemají.
2.1 Všechny děti jsou stejně oceňovány a motivovány k dosažení úspěchů. Ano. Funguje systém vzájemného uznání a respektu, děti nevyžadují pochvalu za vše, ale samy si hodnotí práci. Vzájemně se oceňují. Jsou podporovány povzbuzující zpětnou vazbou bez hodnocení
2.2 Pedagogové dobře chápou svou „rolí“ a děti je respektují. Ano.
2.3 Pedagogové se snaží odstraňovat překážky v zapojení dětí s individuálním problémem. Ano, spolupracujeme s různými organizacemi, učitelé se dále v této problematice vzdělávají, máme vypracované projekty se začleňováním dětí, pracujeme také s metodou Persona Dolls.
2.4 MŠ se snaží minimalizovat všechny formy diskriminace. Ano. Snažíme se i neformálně vzdělávat rodiče.

Komentář [z4]: Velmi důležité je, aby takový přístup byl průřezový a jednotný jak pro pedagogy na nepedagogické pracovníky. Fungování školky je živý a propojený organismus, a jako takový musí být inkluzivní jakoby průřezově, skrz na skrz. Úcta k dětem, rovný a partnerský přístup, stejné oslovení a pozitivní komunikace se všemi dětmi, apod.

Komentář [z5]: Možno se ptát i takto: Respektují se vzájemně rodiče/pečovatelé a zaměstnanci školy? ii) Mají rodiče/pečovatelé pocit, že se s zaměstnanci školy dobře komunikuje? iii) Jsou všichni rodiče/pečovatelé dobře informováni o školní politice a praxi? iv) Znalí rodiče/pečovatelé priority plánu rozvoje školy? v) Mají všichni rodiče/pečovatelé možnost zapojit se do rozhodnutí týkajících se školy? vi) Jestliže se určití rodiče/pečovatelé bojí chodit do školy a setkávat se tam s učiteli, řeší se tyto obavy a činí se kroky pro to, aby se překonaly? vii) Jsou zde různé příležitosti pro to, aby se mohli rodiče/pečovatelé do chodu školy zapojit? viii) Jsou zde různé příležitosti pro to, aby mohli rodiče/pečovatelé probírat pokrok svých dětí a případné obavy o ně? ix) Uznává se rovným dílem rozdílné přispění jednotlivých rodičů/pečovatelů škole? x) Oceňují zaměstnanci školy znalosti rodičů/pečovatelů o svých dětech? xi) Podporují zaměstnanci školy zapojení všech rodičů/pečovatelů do procesu učení jejich dětí? xii) Je rodičům/pečovatelům jasné, co mohou udělat pro to, aby u svých dětí doma podpořili proces učení? xiii) Mají všichni rodiče/pečovatelé pocit, že škola jejich děti náležitě oceňuje? xiv) Mají všichni rodiče/pečovatelé pocit, že jejich obavy bere škola vážně?

Komentář [z6]: Tam vnímám i z vašich předešlých odpovědí ještě velký kus práce. Více pracovat s rodiči a získat je pro myšlenku inkluze a nediskriminace. Přenášet tuto filozofii i na ně.

Komentář [z7]: Tato oblast sleduje zda se inkluze stává jakýmsi průřezovým tématem a prorůstá všechny lidi i vrstvy školky a její politiky. Jestli jsou minimalizovány všechny možné vylučovací prvky a aspekty. Zda je různorodost maximálně podporována a vnímána jako obohacení..

OBLAST B – Tvorba inkluzivní politiky
<i>Ohodnoťte prosím, zda jsou podle vašeho pozorování daná tvrzení a principy v MŠ uplatňovány a doplňte svůj stručný komentář k aktuální situaci. Delší komentáře k jednotlivým tvrzením můžete připojit do poznámek na konci dokumentu.</i>
1. Jmenování zaměstnanců MŠ do funkcí a jejich kariérní postup jsou spravedlivé. Zástupkyně pro předškolní vzdělávání je jmenována, nemáme vedoucí učitelku, ale řádný statutární orgán, postup se řídí legislativou.
1.1 Všem novým zaměstnancům se pomáhá, aby si ve škole zvykli. Ano, funguje princip uvádějícího učitele, i když tento status byl zrušen.
1.2 MŠ dbá o to, aby přijímala všechny děti ze spádové oblasti. Ano, přijímáme všechny zájemce i mimo naši spádovou oblast.
1.3 MŠ dbá o to, aby byly všechny její prostory fyzicky dostupné všem osobám.

Máme omezení v charakteru stavby, která pochází z období akcí Z, ale v případě potřeby lze vše společně se zřizovatelem dořešit. Což se i děje.
1.4 Třídy jsou sestavovány tak, aby se mohly všechny děti při aktivitách uplatit. Sestavení třídy vyplývá ze složení dětí, není záměrně sestavována, ale dispozice se mění podle zaměření dle plánů učitelek.
2. Všechny formy podpory jsou koordinovány. Ano. Vše sleduje ředitelka a asistent logopeda.
2.1 Činnosti v oblasti rozvoje zaměstnanců (např. vzdělávání) napomáhají zaměstnancům školy reagovat na různorodost studentů. Ano, máme velké množství různých vzdělávání – dle zájmů učitelek a potřeb dětí.
2.2 Koncepce potřeb žáků jsou inkluzivní. Ano.
2.3 MŠ má ucelenou koncepci pro podporu dětí, které nemají češtinu jako rodný jazyk. Zatím není, protože nemáme takové děti zapsány, ale momentálně se v dané problematice vzděláváme. Reagujeme na aktuální složení, takže jsme se vzdělávali v rámci přístupu k romským rodinám, dětem se sluchovým postižením, závažnými logopedickými vadami, nyní jde o děti s PAS.
2.4 Jsou minimalizovány překážky v docházce. Ano. Soustavnou pravidelnou prací s rodinami.
2.5 Šikana je omezena na minimum. Ano. Děti jsou vedeny ke spolupráci, procujeme i s rodinami v rámci Miniškoličky .

Komentář [z8]: Copak to je? Zajímalo by mě více informací. Ale vidím, že je řešeno.

OBLAST C – Rozvíjení inkluzivní praxe	
<i>Ohodnoťte prosím, zda jsou podle vašeho pozorování daná tvrzení a principy v MŠ uplatňovány a doplňte svůj stručný komentář k aktuální situaci. Další komentáře k jednotlivým tvrzením můžete připojit do poznámek na konci dokumentu.</i>	
1. Aktivity jsou plánovány tak, aby se mohly zapojit a uplatnit všechny děti. Ano, u nás jinak nelze, opíráme se i schopnost dětí spolupracovat a pomáhat si.	
1.1. S dětmi se otevírá a rozvíjí téma porozumění odlišnostem. Ano – věnujeme tomu i další vzdělávání (např. Persona Dolls), spolupráci např. s ARPOKem	
1.2. Kázeň ve třídách je založena na vzájemné úctě. Ano. Jsou stanovena společná pravidla.	
1.3. Pedagogové vzájemně kooperují při plánování aktivit pro děti. Ano, u nás nelze jinak.	
1.4. Jsou zapojeni asistenti pedagoga. Ano, oba dva, vždy a denně.	
1.4. Rozdíly mezi dětmi se využívají jako zdroj pro učení. Ano. Pomáhá v tom např. práce s panenkou (Persona Dolls), ale i např. program Anyana atd.	

Komentář [z9]: V této oblasti jde o vytváření praktických postupů, které zohledňují inkluzivní kulturu a politiku školy. Výuka reaguje na různorodost dětí. Děti jsou podněcovány k tomu, aby se aktivně zapojili do všech aspektů vzdělávání, které čerpá z jejich vědomostí a zkušeností získaných mimo školu. Učitelé hledají materiální zdroje a zdroje, které nabízí jejich vzájemná spolupráce, studenti, rodiče/pečovatelé a okolní komunita a které lze mobilizovat na podporu školky a zapojení.

Komentář [z10]: Přeji mnoho zdaru s aplikací Persona Dolls, pro mě je to úžasná a magická metoda.

1.5	Plně se využívají odborné znalosti zaměstnanců MŠ. Ano, tyto se dále rozvíjí, včetně vzdělávání nepedagogů .
1.6	Školní zdroje jsou využívány ve prospěch inkluze. Ano. Ukončili jsme projekt neprošlapanou cestičkou, který se věnoval inkluzi a individualizaci .

Komentář [z11]: V jakých oblastech se vzdělávají nepedagogové?

Komentář [z12]: A zdá se že úspěšně☺

Priory pro rozvoj MŠ

*Uvedte prosím, jaké jsou hlavní priority pro rozvoj MŠ (můžete vycházet z oblastí A, B a C).
Jaké změny jsou podle Vás potřeba udělat?*

Školka má být bezpečným místem pro všechny. Bude rozvíjet schopnosti a nadání všech dětí dle jejich potřeb. Bude otevřená všem. Myslíme si, že každé dítě má nějaký talent a ten chceme rozvíjet.

Je potřeba dál pokračovat ve vzdělávání učitelek, očekáváme spolupráci se zřizovatelem, kdy v rámci realizace energeticky úsporných opatření dojde i k úpravě vstupu do školky ta, aby byla bezbariérová. Spolupráce s rodiči bude pokračovat na vyšší partnerské úrovni.

Příklady dobré praxe

Uvedte prosím, v čem je podle Vás MŠ úspěšná (ve vztahu k inkluzi). V čem může být dobrým příkladem/inspirací pro podobná zařízení?

Naše škola se věnuje inkluzi už více jak deset let. Prošly jí děti vietnamské národnosti, děti s různým stupněm a druhem postižení, děti se střídavou péčí atd. Díky spolupráci s různými organizacemi se snažíme reagovat na potřeby dětí nejen přizpůsobením prostoru, plánů atd., ale i aktivním sebevzděláváním v dané oblasti, protože na naší škole nefunguje speciální pedagog. Využíváme environmentálních projektů a projektů z oblasti GRV tak, aby všechny děti našly uplatnění a prostor pro sebevyjádření. V případě negativních reakcí **veřejnosti** se snažíme poskytnout podporu, objektivní a relevantní informace, případně ve spolupráci s odborníky i interaktivní programy apod. Momentálně máme věkové složení od dvou do šesti let a téměř všechny děti byly přihlášeny na školu v přírodě, což považujeme za ocenění naší práce a jistý projev důvěry.

Komentář [z13]: Jaké konkrétní negativní reakce veřejnosti máte na mysli? Reakce na co? Na koho? Škola v přírodě – velká odvaha..pro takto širokou skupinu dětí.

Prostor pro Vaše poznámky a doplňující komentáře.